בפני כב' השופטת תמר בזק רפפורט

תובעים יצחק שמעון
ע"י ב"כ עוה"ד טל רכניץ ויוחי גבע

נגד

נתבעים שופרסל בע"מ
ע"י ב"כ דנה אמיר

פסק דין

לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיפים 18-19 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - חוק תובענות ייצוגיות).

עניינה של התובענה בתמצית

ביום 27.10.2016 פנה המבקש בתובענה ובבקשה לאשרה כייצוגית כנגד המשיבה, בטענה כי בסניפי רשת "יש"(להלן - סניפי יש) מטעה המשיבה את הלקוחות, משום שמוצרי הבשר והעוף הארוזים מראש נשקלים יחד עם האריזה, כך שהלקוח משלם את מחיר המוצר גם עבור משקל אריזה. נטען כי מדובר בהפרה של סעיף 9(א) לחוק התקנים תשי"ג-1953; סעיף 7.1 לצו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), תשנ"ט-1998 וכן תקנה 5 לתקנות בריאות הציבור(מזון)(סימון) 1935, כך שמדובר בהפרת חובה חקוקה, הטעיה ועשיית עושר ולא במשפט.

ביום 27.11.2017, לאחר מגעים לפשרה, לרבות באמצעות מגשר, ובטרם הוגשה תשובתה של המשיבה, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר פשרה.

במסגרת הסדר הפשרה מבהירה המשיבה, תוך שהיא תומכת את דברייה בתצהיר ובמסמכים, כי קיימים אצלה תהליכים סדורים וברורים שנועדו להבטיח לכך שהלקוח ישלם אך ורק עבור המוצר נטו ולא עבור משקל האריזה, וכי היא מקפידה ומוודאת באופן שוטף כי הנהלים מבוצעים בפועל. נהלי המשיבה בעניין זה צורפו לבקשה לאישור הסדר הפשרה ותהליכי אכיפתם תוארו אף הם. עוד טענה המשיבה בהתייחס לדוגמאות הספציפיות שפורטו בבקשה, כי השקילות שביצע המבקש לא נעשו על פי אמות מידה מקצועיות וכי ניתן היה לבצע מניפולציות במוצרים ובשקילה, וכי המבקש צירף ראיות חלקיות בלבד, ולא את כל המוצרי הבשר והעוף הקפואים שהעביר בקופה. עוד מטעימה המשיבה כי הדוגמאות שפורטו בבקשה הם משני סניפים ספציפיים בבני ברק – ברחוב עזרא וברחוב השומר, והן נוגעות לתקופה שבין פברואר 2015 עד ספטמבר 2016, תקופה שסמוך לראשיתה הועברו הטיפול והאחריות למוצרי העוף והבשר הטרי באותם שני סניפים לזכיין, אשר קיבל על עצמו גם את הטיפול בשקילת המוצרים וסידורם על המדפים. נטען כי נוכח כך, לכל היותר ניתן ללמוד על ליקוי באותם שני סניפים ובאותו פרק זמן, ובוודאי לא מעבר לכך; בנוסף, הדוגמאות מתייחסות למוצרי עוף מסוימים שהם בודדים מבין מוצרי עוף ובשר ארוזים מראש הנמכרים ברשת, שאינם מלמדים על כלל המוצרים; זאת ועוד בדוגמאות לגביהן נטען לאי קיזוז משקל האריזה, מדובר היה במוצרים טריים, שהיו בטיפול הזכיין כאמור, כך שלא נראת ראיה לליקוי בנוגע למוצרים קפואים.

בהינתן האמור לעיל ערכה שופרסל תחשיב באשר לסכום המקסימלי שייתכן ששולם בגין משקל אריזה של מוצרי בשר ועוף טריים ארוזים מראש בתקופה בה פעל הזכיין בשני הסניפים האמורים – החל מחודש פברואר 2015 ועד חודש ינואר 2017 (להלן – התקופה הרלוונטית), והכל על אף הכחשתה המלאה כי נעשה תשלום כזה. חישוב זה הביא לסכום מקסימלי של 1,153,765 ₪ בכלל סניפי יש. מתוך סכום זה הסכום המקסימלי הנוגע לשני הסניפים המדוברים עומד על סך 326,023 ₪ (כלומר ביתר הסניפים עומד הסכום המקסימלי על 827,742 ₪).

על רקע זה גובש בין הצדדים הסכם פשרה על פיו תשיב המשיבה ללקוחות סניפי יש סך 690,000 ₪, המהווה 59.8% מסך ההחזר המקסימלי. בעניין זה הוצעו שתי חלופות כשעל

פי הראשונה ייועד מלוא הסכום לכלל סניפי "יש"; ועל פי השנייה ייועד סכום ההחזר המקסימלי הנוגע לשני הסניפים המדוברים אל לקוחות שני סניפים אלו (326,023 ₪ המהווה 100% מסך ההחזר המקסימלי בסניפים אלו), ואילו יתרת הסכום תיועד ללקוחות יתר הסניפים (סך 363,977 ₪ המהווה 44% מסך ההחזר המקסימלי בסניפים אלו). כך או אחרת, ההשבה תבוצע כך שבמשך תקופה שלא תעלה על 12 חודש מהיום, תוענק ללקוחות הרוכשים מוצרי עוף טריים ארוזים מראש הנחה של 10%. על מנת שהנחה לא תיועד לקידום מכירות, תופיע ההנחה בחשבונית בלבד, ולא תפורסם על ידי המשיבה לצד המוצרים או בכל מקום אחר. עוד הוסכם כי שופרסל תפעל לחידוד נהליה על מנת לוודא שבכל סניפי "יש" יתבצע קיזוז משקל האריזות במוצרים ארוזים מראש.

אשר לגמול ושכר טרחה – הצדדים המליצו כי הגמול יעמוד על סך 37,000 ₪ ושכר הטרחה יעמוד על 148,000 ₪ בתוספת מע"מ, אשר ישולמו תוך 45 יום.

התנגדויות ועמדת ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

לאחר שהוגש ההסדר נעשה פרסום אודותיו והעתק ממנו הועבר ליועץ המשפטי לממשלה, לא הובעו התנגדויות, אולם ב"כ היועהמ"ש לממשלה העירה את ההערות הבאות: א. הוצע כי בכלל חידוד הנהלים, מכאן ואילך תעגן המשיבה בהסכמים עם זכיינים את ההנחיות בעניין משקל האריזות; ב. ההטבה תינתן לא רק במוצרי עוף, אלא גם במוצרי בשר; ג. התובענה התייחסה לכלל מוצרי הבשר והעוף, בעוד הסדר הפשרה נוגע למוצרים טריים ארוזים מראש בלבד, ולא למוצרים קפואים, בלא שניתן טעם לכך; ד. שיעור הגמול ושכר הטרחה גבוה יחסית, בין היתר בשים לב לכך שהסדר הפשרה מכיר בכך שמדובר בתקלה נקודתית, כך שאמת המידה היא ההטבה הישירה שהושגה לצרכנים, וזו אינה מצדיקה את שיעור הגמול שכר הטרחה שהומלץ. בהקשר זה הפנתה ב"כ היועמ"ש לשכר הטרחה והגמול שאושרו בתביעה דומה נגד רשת מזון אחרת (ת"צ 24183-11-15), שם ניתנה הטבה בהנחה בסך 1,650,000 ₪ וכן סך 500,000 ₪ לטובת הקרן לניהול וחלוקת כספים, תוך שאושר גמול בסך 70,000 ₪ ושכר טרחה בסך 280,000 ₪ בתוספת מע"מ, סכום שבאופן יחסי נמוך במידה ניכרת מהסכום שמבוקש כאן.

דיון

לאחר שעיינתי בבקשה ובתובענה, כמו גם בהסדר הפשרה ונספחיו, סבורה אני כי מדובר בהסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה.

כעולה מן האמור, המשיבה איננה חולקת כי מחוייבת היא לנכות את משקל האריזות (כשזה העולה על 10 ג'), כך שנראה כי אין חולק שמבחינה התובענה עוררה שאלות מהותיות שייתכן שהיו מוכרעות בתובענה לטובת הקבוצה. עם זאת, כאמור לעיל הציגה המשיבה טיעונים משמעותיים באשר למימדי העניין, אם בכלל, והסברה שלכל היותר מדובר בתקלה נקודתית בשני סניפים באשר למוצרים טריים ארוזים מראש בלבד, מתקבלת על הדעת. בשים לב לאמור, הרי שמיקוד הסדר הפשרה בלקוחות שרכשו עוף ובשר טריים ארוזים מראש בלבד תוך הקצאת חלק נכבד מן הסכום ללקוחות אותם שני סניפים בהם רכש המבקש, סביר והוגן, וכך גם סכום ההשבה שהוסכם.

כאמור, הוצעו שתי מתכונות אלטרנטיביות לחלוקת הסכום – אם במלואו לכלל לקוחות סניפי "יש", ואם על ידי הקצאת חלק גדול יותר ללקוחות שני הסניפים המדוברים. ב"כ היועהמ"ש, עו"ד אפשרת בוגנים שאג, המליצה על החלופה השנייה, ותמימת דעים אני עמה בהקשר זה, שכן התובענה עסקה אך ורק בדוגמאות משני סניפים אלו, והמשיבה מציינת כי בשני סניפים אלו פעל בתקופה הרלוונטית זכיין חדש, שייתכן שהענין קשור בהתנהלותו, כך שמתן משקל יתר לסניפים אלו ראוי והולם.

אשר לריענון הנהלים – כאמור, הוצגו בפניי נהלים קיימים, כך שהתועלת מהתחייבות ערטילאית לרענון מוגבלת. עם זאת, בעקבות הערות ב"כ היועהמ"ש, נאותה המשיבה להתחייב למתן הוראות בכתב לזכיינים בסניפים באשר לחובתם לקיים את נהלי המשיבה באשר לניכוי משקל אריזות, ויש לקוות שהתחייבות זו תקטין את הסיכון לתקלות בעתיד.

הגדרת חברי הקבוצה

על פי המוסכם, חברי הקבוצה הינם לקוחות סניפי "יש" שרכשו בסניפים בתקופה הרלוונטית להגדרתה לעיל, מוצרי עוף ובשר טרי ארוזים מראש.

שאלות משותפות

השאלות המשותפות לכלל חברי הקבוצה נוגעות לטענה בדבר הטעייה מצד המשיבה ביחס למשקל האמיתי של מוצרי עוף ובשר טרי ארוזים מראש.

עילות התביעה

העילות והסעדים שלגביהם יהווה הסדר הפשרה מעשה בית דין הם; הטעיה צרכנית לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981; התעשרות שלא כדין לפי סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט – 1979; והפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), והכל בקשר הטענות המועלות בבקשת האישור באשר למוצרי עוף ובשר טרי ארוזים מראש שנמכרו בסניפי "יש" בתקופה הרלוונטית.

מינוי בודק

הצדדים ביקשו להימנע ממינוי בודק. החלטתי להיעתר לבקשה זו. המשיבה הציגה בפני בית המשפט את הנתונים הדרושים להבהרת היקף סכום ההשבה הכולל. הערכת סיכויי התובענה על רקע נתונים אלה הינה עניין משפטי מובהק, שאינו מצדיק מינוי בודק. לנוכח, הערכת הסיכונים שבניהול ההליך, מוצאת אני כי מנגנון הפיצוי המוצע ראוי בנסיבות העניין ומצדיק הימנעות ממינוי בודק.

גמול ושכר טרחה

הצדדים המליצו כי הגמול המשיבה תשלם למבקש גמול על סך 37,000 ₪, ולב"כ המשיבה שכר טרחה בסך 148,000 ₪ בתוספת מע"מ. הואיל והמשיבה הציגה נהלים כתובים מפורטים הנוהגים אצלה בענין דנן, נראה שעיקר ההטבה שהושגה לטובת הציבור מצויה בסכום הכספי שהוסכם. בהינתן זאת, כטענת ב"כ היועהמ"ש, הסכומים שהומלצו כגמול ושכ"ט גבוהים אמנם נראים מעט גבוהים בנסיבות הענין, בפרט בשים לב לסכום שכה"ט והגמול שאושר במקרה דומה, שהוגש בידי המייצג דנן באמצעות באי כוחו כאן (ת"צ

(24183-11-15). סכום הגמול שישולם יועמד על סך 25,000 ש"ח, ושכה"ט על סך 125,000 ₪ בצירוף מע"מ.

סוף דבר

לאור כל האמור, הנני מאשרת את הסדר הפשרה בין הצדדים כמפורט לעיל ונותנת לו תוקף של פסק דין. סך ההחזר הכספי יעמוד על 690,000 ₪. הגמול יעמוד על סך 25,000 ₪ ושכ"ט עוה"ד על סך 125,000 ₪ בצירוף מע"מ.

מחצית מסך הגמול ושכר הטרחה ישולמו על ידי המשיבה תוך 45 יום. היתרות ישולמו לאחר שתשלים המשיבה את מילוי התחייבויותיה לפי הסכם הפשרה, ובכפוף לאישור בית המשפט, לאחר שב"כ המבקש יודיע בהודעה הנתמכת בתצהיר וכן באישור מטעם רו"ח המשיבה כי קוימה במלואה התחייבות המשיבה למתן הנחה לטובת הצרכנים בסכום שובאופן שהוסכם.

אני מורה על פרסום הודעה לפי סעיף 25(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, לפי נוסח שיובא לאישורי בתוך 14 יום.

התיק יובא בפניי ביום 22.4.18.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ח, 29 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.



תמר בזק רפפורט, שופטת

1

2

3

4